

УДК 658

Григор'єва О.В.¹¹ асп. НУ «Запорізька політехніка»

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА РОЗРОБКИ КЛІМАТИЧНО СТІЙКОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПАНІЇ

У ХХІ столітті кліматична криза набула глобального масштабу, ставши одним із ключових факторів, що визначають траєкторію соціально-економічного розвитку людства. Відповідно до Global Risks Report 2025 Світового економічного форуму (WEF), кліматичні загрози входять до п'ятірки найсерйозніших ризиків для світової економіки у середньо- та довгостроковій перспективі [1, 2025]. Водночас, за прогнозами Міжнародного енергетичного агентства (IEA, 2024), для досягнення вуглецевої нейтральності до 2050 року обсяг щорічних інвестицій у низьковуглецеві технології має зрости утричі – до понад 4 трлн доларів США. Ці процеси зумовлюють трансформацію стратегічного управління компаній, де адаптація до кліматичних змін стає не лише елементом екологічної політики, а й ключовим фактором економічної стабільності, інноваційного розвитку та конкурентоспроможності [2, 2024].

Відтак, оскільки кліматичні ризики через ефекти наслідків трансформуються у бізнес-ризики, то адаптаційна стратегія компанії має стати цілісною системою управлінських рішень, спрямованих на підвищення стійкості організації до кліматичних ризиків шляхом прогнозування, запобігання, пом'якшення та компенсації їх наслідків [3, 2023].

Втім, формування адаптаційної стратегії компанії в умовах кризи потребує певного інформаційного забезпечення щодо кліматичних ризиків. В Україні наразі є лише окремі системи для розуміння, оцінки та передачі інформації про ризики катастроф, спричинених зміною клімату, однак їх ефективність та узгодженість з найкращими міжнародними практиками до тепер лишається обмеженими. Так, за даними звіту «Зниження ризиків катастроф – заходи з адаптації до зміни клімату», підготовленого за результатами проведеного Рахунковою палатою України аудиту викликів сьогодення [4], встановлено, що наявні оцінки не систематизовані і не охоплюють усіх необхідних елементів, які рекомендовані Управлінням ООН зі зниження ризиків катастроф (UNDRR).

Під час аудиту увага приділялася відповідності національних заходів міжнародним програмам, рекомендаціям та керівним принципам у сфері зниження ризиків катастроф, зокрема Сендайській рамковій програмі зі зниження ризику катастроф на 2015–2030 рр. [4].

За результатами аудиту встановлено, що єдиної методики для регулярної оцінки всіх видів ризиків, інтегрованої бази даних, механізмів для

постійного оновлення та координації між відомствами до тепер не сформовано. Через нерозроблення загального міжвідомчого координаційного механізму процес визначення та оцінки ризиків катастроф залишається фрагментарним і не забезпечує належного рівня підготовленості до можливих надзвичайних ситуацій. Не розроблено і єдиного механізму управління оцінкою ризиків, який би включав чітко визначену структуру, координаційний орган для багатосторонніх зацікавлених сторін і технічний комітет. Окрім цього, багатостороння система управління, яка забезпечувала б систематичне оновлення оцінок і ведення національного реєстру ризиків, не створена. Ці прогалини обмежують можливість системного підходу до оцінки та управління кліматичними ризиками в Україні, а отже, і обмежують можливості компаній у розробці і впровадженні ефективних заходів зі зниження ризиків катастроф, пов'язаних зі зміною клімату та заходів з мінімізації потенційних збитків [4].

Тож, для розробки компанії адаптаційної стратегії, гнучкою до кліматичних змін, у найближчий час необхідно:

- створити єдину національну систему управління даних про кліматичні ризики;
- розробити механізми прямого інформування громад через цифрові платформи;
- розширити застосування геопросторових технологій для відображення та поширення інформації про всі типи ризиків катастроф, спричинених зміною клімату;
- забезпечити розробку комплексних карт ризиків для усіх видів катастроф, спричинених зміною клімату, які можуть виникати в Україні;
- забезпечити відкритий доступ до інформації

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. World Economic Forum (2025). *Global Risks Report 2025*. Geneva: WEF. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/>
2. International Energy Agency (IEA) (2024). *World Energy Outlook 2024*. Paris: OECD/IEA. URL: <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2024>
3. World Economic Forum (2025). *Climate Resilience and Corporate Adaptation Strategies*. Geneva: WEF. URL: <https://www.weforum.org/stories/2024/10/climate-change-resilience-adaptation/>
4. Зниження ризиків катастроф – заходи з адаптації до зміни клімату. Рахункова палата України. 2024. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2024/58-3_2024/Zvit_58-3_2024.pdf